

Sørhelleveien: Valg av trasé ved gnr/bnr 49/68

Bakgrunn

I opprinnelig konsesjonssøknad for Kvinesheia vindkraftverk søkte SAE Vind om å benytte eksisterende kommunal vei, Sørhelleveien, som en del av tilkomstveien for bygging og drift av vindkraftverket. Sørhelleveien er planlagt benyttet fra avkjøring fylkesvei ved Austre Førland og nesten inn til Lille Nordhelle, hvor den nye adkomstveien inn til vindkraftverket begynner. Sørhelleveien må oppgraderes med breddeutvidelser, utretting av kurver, reduksjon i vertikalkurvatur og forsterkning for å kunne benyttes som transportvei for vindturbinene. I tillegg er det gjort avtale med Kvinesdal kommune om å asfaltere veien. Dette vil trolig gjøres etter anleggsfasen.

SAE Vind søkte om å benytte den eksisterende traséen for Sørhelleveien, da dette ble ansett som klart mest hensiktsmessig både med tanke på gjennomføring, økonomi og et minst mulig naturinngrep. Veien er, med de planlagte oppgraderingene, ansett å være godt egnet som tilkomstvei til kraftverket, og vil også medføre en betydelig standardheving for innbyggere og andre som benytter denne veien til daglig.

I konsesjonen for Kvinesheia vindkraftverk har NVE satt vilkår om at Konsesjonær skal finne løsning for anleggsvei forbi boligen på eiendom gnr/bnr 49/68 (Sørhelleveien 116). Dette vilkåret har sitt utspring fra Forvaltningsutvalget i Kvinesdal kommune sin innstilling datert 15. mars 2012. Konsesjonsvilkåret lyder som følger:

Konsesjonær skal, i samråd med Kvinesdal kommune og berørte grunneiere, foreta justeringer av trasé for atkomstvei på strekningen ved eiendommen til Inger Lise Åmot Treland og Frank Treland. Kart over ny veitrasé skal fremmes som en del av detaljplanen, jf. vilkår nr. 4.

Med bakgrunn i dette konsesjonsvilkåret har flere alternativer blitt utredet og beskrevet, uten at enighet om beste løsning er oppnådd.

Saken oversendes NVE for avgjørelse gjennom dette særskilte vedlegget til MTA. Vedlegget har til hensikt å fremlegge Konsesjonærs håndtering av konsesjonsvilkåret og presentere Konsesjonærs forslag til beste løsning, som innspill til NVEs avgjørelse i saken.

Konsesjonærs tiltak og vurderinger for håndtering av vilkåret

- 1) I 2012 gjennomførte Rambøll på oppdrag fra SAE Vind befaring og vurdering av alternative veitraseer som kunne imøtekomme konsesjonsvilkåret. Denne vurderingen er vedlagt i eget notat.
 - **Alternativ 1.** Vurderingen konkluderte med at «Førland – Lille Nordhelle - alternativ 1» (følge eksisterende vei) var det foretrukne alternativet, blant annet ut fra landskapsmessige hensyn.
 - **Alternativ 2.** Vurderingen påpekte samtidig at «Førland – Lille Nordhelle - alternativ 2» (ny trasé på sørsiden av tjernet ved Sørhelleveien 116) ville gi best trafiksikkerhet for boligen på eiendom 49/69. Det ble imidlertid ikke gjort noen detaljert vurdering av byggharhet eller miljømessige konsekvenser. Vurderingen påpeker at alternativ 2 i likhet med de andre alternativene vil medføre ekstrakostnader og uheldige miljøkonsekvenser som følge av økt naturinngrep.
 - **Alternativ 3.** «Førland – Lille Nordhelle – alternativ 3» (strekningen fra Sørhelleveien 97 til Lille Nordhelle i helt ny trasé) vil medføre store og helt nødvendige naturinngrep i urørt terreng, samt betydelige ekstrakostnader. Dette ansees ikke som et reelt alternativ og er derfor ikke omtalt nærmere her.
 - **Alternativ «Busund»** ansees av Statkraft som mindre egnet som adkomst for bygging og drift av kraftverket. Dette alternativet ville medføre betydelig mer omfattende oppgraderingsbehov og kostnader. Dette alternativet vil dessuten medføre tilsvarende nivå av nærhet til enkeltbeboere langs veien som ved Sørhelleveien.
I et møte mellom de aktuelle grunneierne, Kvinesdal kommune og SAE Vind 12. november 2012 ble det fra ordførerens side fastslått at Busund-alternativet hadde flere ulemper enn fordeler og derfor ikke var aktuelt. Busund-alternativet ansees derfor ikke lenger å være et reelt alternativ.

- 2) I 2012 ble det avholdt to møter mellom SAE Vind Kvinesdal kommune og eierne av den aktuelle eiendommen. Senere, etter at endelig konsesjon fra OED forelå er det fra SAE Vinds side ved to anledninger, i forbindelse med den tillyste skjønssaken i 2017, forsøkt arrangert befarings iht. konsesjonsvilkåret uten at grunneierne og deres advokat fant mulighet for å få det til.

Statkraft overtok konsesjonen høsten 2018, og i august 2019 henvendte Statkraft seg til advokaten, som representant for grunneierne, og ba om et møte for å orientere om situasjonen. Dette resulterte i et møte 12.09.2019 mellom Statkraft og advokaten, hvor også Inger Lise Treland var tilstede. I dette møtet orienterte Statkraft overordnet om planene for vindkraftverket og orienterte spesifikt om vår anbefaling vedr valg av trasé forbi eiendommen (Sørhelleveien 116), hvor vi fremholdt opprustning i eksisterende trasé som totalt sett beste løsning. Advokaten gjorde det klart at det ikke var aktuelt å diskutere konkrete løsninger fordi Statkraft kun hadde bedt om et orienteringsmøte.

- 3) Konsesjonær har ved flere anledninger både før og etter tildeling av konsesjon til Kvinesheia vindkraftverk blitt gjort kjent med at grunneierne på gnr/bnr 49/68, samt flere andre grunneiere langs Sørhelleveien, ikke ønsker at Kvinesheia vindkraftverk skal realiseres. Det har også blitt meddelt at man ønsker å benytte de legale muligheter som finnes for å motarbeide at så skjer. Det er Konsesjonærs oppfatning at denne holdningen har vært til hinder for en god dialog vedr praktisk løsning for opprustning av veien forbi Sørhelleveien 116. Pr. dato har man følgelig ikke klart å komme til noen enighet med eierne om beste løsning for passering av eiendommen.
- 4) I 2019 har Multiconsult på oppdrag fra Statkraft foretatt en ny vurdering (samt nye befaringer) av en mulig løsning i tråd med ovenfor nevnte alternativ 2 fra Rambølls vurdering. Denne vurderingen er vedlagt i eget notat.
- Vurderingen tok for seg en variant av alternativ 2, som i hovedtrekk følger samme trasé. Linjen er imidlertid noe justert, blant annet fordi det har blitt bygget et nytt hus i området som må tas hensyn til ved innføring av traséen (gnr/bnr 52/34, Sørhelleveien 97).
 - Vurderingen konkluderer med at alternativ 2 bør unngås, særlig med hensyn til landskap, miljø og kostnader.
 - Det vises samtidig til at en slik omlegging av traséen ikke vil eliminere de overordnede ulempene bruken av veien medfører. Opprusting av vegsystemet og anleggstrafikken er ventet å være en belastning for eiendommene uansett hvilket av de vurderte alternativene som velges.
 - Alternativ 1 (bruk av eksisterende vei) anbefales derfor, i kombinasjon med avbøtende tiltak som for eksempel skjerming, nedsatt fartsgrense og fartshumper.

Statkrafts konklusjon, og innstilling

Statkrafts oppfatning, som baserer seg på de to konsulentrapportene samt egen vurdering av situasjonen, er at den beste løsningen er å følge eksisterende trasé for hele Sørhelleveien, som illustrert i detaljplan. Dette er det som gir klart minst naturinngrep, er enklest å gjennomføre og mest kostnadseffektivt.

Statkraft vektlegger at en ny trasé sør for tjernet ved eiendom 49/69 (varianter av alternativ 2) vil ha liten betydning for de overordnede ulempene anleggstrafikken i området medfører for beboerne. Basert på dette vil en slik trasé representere et betydelig, kostbart og unødvendig naturinngrep. Statkraft er videre av den oppfatning at en vei på motsatt side av tjernet vil gi en visuelt betydelig dårligere løsning enn en opprustning av eksisterende trasé på den aktuelle strekningen, som i liten grad vil avvike fra eksisterende situasjon.

Til tross for denne konklusjonen innstiller Statkraft på følgende:

Vilkåret i gjeldende anleggskonsesjon er formulert som at det *skal* foretas en justering av trasé for adkomstvei på den aktuelle strekningen. Kvinesdal kommune har i møter understreket viktigheten av at man finner en løsning som ivaretar beboerne. Statkraft har ikke lyktes med å få til en løsningsorientert dialog med de berørte beboerne. Til tross for Statkrafts vurdering av de aktuelle alternativene, er Statkraft med bakgrunn i dette innstilt på å legge om veien i ny trasé sør for tjernet – alternativ 2) – ved eiendom 49/69, dersom grunneierne ønsker dette alternativet. Dersom grunneierne likevel skulle komme til at de ønsker alternativ 1) er Statkraft innstilt på å gjennomføre aktuelle virkningsfulle avbøtende tiltak i dialog med eierne av gnr/bnr 49/68 (Sørhelleveien 116).